

SİRKÜ : 2004/18

Konu :

- 1- Enflasyon Düzeltmesi Uygulama Hadlerinde Yapılan Düzenleme
- 2- Sermaye Hesabı Enflasyon Düzeltmesi

KAYSERİ
19.07.2004

Muhasebe Müdürlüğü'ne

1- Enflasyon Düzeltmesi Uygulama Hadlerinde Yapılan Düzenleme

30.12.2003 tarih ve 25332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5024 Sayılı Kanunun enflasyon düzeltmesi hükümlerine göre 30.06.2004 tarihi itibarıyla enflasyon düzeltmesi yapılması için gerekli olan TEFE'nin son (12) ayda %10 ve son (36) ayda %100 oranını aşması şartları gerçekleşmiş olmakla birlikte, TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 5228 Sayılı Kanun ile 5024 Sayılı Kanunun Geçici 1. Maddesinde değişiklik yapılarak, 31.12.2003 tarihi itibarıyla aktif toplamı **7.5 Trilyon TL. veya** 2003 yılı toplam cirosu **15 Trilyon TL.**'yi aşmayan mükelleflere 31.12.2004 tarihine kadar enflasyon düzeltmesi yapma konusunda ihtiyarilik hakkı tanınmıştır.

Yukarıda belirtilen hadlerin ikisini birden aşan mükelleflerin ise hem 31.12.2003 tarihli bilançolarını düzeltmeleri hem de 30.06.2004 tarihi itibarıyla enflasyon düzeltmesi yapmaları gerekmektedir.

2- Sermaye Hesabı enflasyon Düzeltmesi

VUK 328 Seri No.lu Genel Tebliğinde 31.12.2003 tarihli bilançonun enflasyon düzelmesi ile ilgili açıklamalar yapılmıştır. Bu tebliğ ve 5024 Sayılı Kanun hükümlerine göre 500- Sermaye hesabının düzeltilmesine ilişkin açıklamalar aşağıdaki gibidir.

Şirketlerin kuruluş sermayeleri ile daha sonra yaptıkları sermaye artırımında değerlerin bir kısmı enflasyon düzeltmesinin dışında bırakılmış, bir kısmı da enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuştur.

2.1- Sermaye Hesabında Enflasyon Düzeltmesi Dışında Kalan Değerler

01.01.2004 tarihinden önce ayrılmış olan ve sermayeye ilave edilen aşağıdaki fonlar;

- 1- İşletmelerin aktifinde kayıtlı maddi duran varlık kalemlerinin VUK hükümlerine göre yeniden değerlemelerinden oluşmuş değer artışları.
- 2- İşletmenin iştirakleri ile bağlı ortaklıkları bünyesinde VUK hükümlerine göre yapılan yeniden değerlendirme dolayısıyla oluşmuş değer artışları.
- 3- Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddelerine istinaden gayrimenkul, iştirak hisseleri ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin satış kazancının maliyet bedelinin artırılan kısmına tekabül eden tutar

2.2- Sermaye Hesabında Enflasyon Düzeltmesine Tabi Olan Değerler

- 1- Şirket kuruluşunda ve sermaye artırımında ortaklar tarafından şirkete konan nakdi ve aynı sermaye,
- 2- Sermayeye eklenen kar yedekleri, özel fonlar (sabit kıymet yenileme fonu), geçmiş yıllar karları, net dönem karı,

Bu değerlerin enflasyon düzeltmesi yapılırken esas alınacak tarihleri aşağıdaki gibidir.

Nakdi Sermaye	Ödeme Tarihi
Aynı sermaye	Mülkiyetin İntikal Ettiği Tarih
Kar Yedekleri, Geçmiş Yıllar Karları, Dönem Net Karı	Tescil Tarihi
25.07.2003 Tarihinden Önce Nakit Sermaye Artırımlarının Ortaklar Cari Hesabından Karşılana Kısım	Mahsubun Yapıldığı Tarih
25.07.2003 Tarihinden Sonra Nakit Sermaye Artırımlarının Mahkeme veya SMMM, YMM tarafından tespit edilerek Ortaklar Cari Hesabından Karşılana Kısım	Tescil Tarihi
4369 ve 4811 Sayılı Kanunlar kapsamında yapılan Stok beyanlarına ilişkin fonlar	Tescil Tarihi
Temettü Karşılığı Alınan Hisse Senetleri	Tescil Tarihi
KVK Geçici 28. Maddesi Kapsamında Hesaplanan Gayrimenkul Satış Karı	Tescil Tarihi
Devir, Birleşme ve Nevi Değişikliğine İlişkin Sermaye Kalemleri,	Devir Alınan, Birleşilen ve Nevi Değiştiren Firmaların Önceki Sermayeleri Yukarıdaki Açıklamalar Çerçevesinde Düzeltilecektir.

2.3- Sermaye Hesabında Düzeltme Yapılması

500-Sermaye hesabının düzeltmesi aşağıda belirtilen işlem sırasına göre yapılmalıdır.

- 1- Kuruluş sermayesi ile en son sermaye ve bunlar arasındaki sermaye artırımlarının tescil tarihi itibariyle dökümü çıkarılmalı,
- 2- Ödenmiş sermaye tutarlarından enflasyon düzelmesine tabi olanlar ile tabi olmayanlar ayrıştırılmalı,
- 3- Enflasyon düzeltmesi yapılacak değerler, tarihleri ve kat sayıları yazılarak düzeltilmiş değerler bulunmalı,
- 4- 12 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği uyarınca ödenmiş sermayenin enflasyon düzeltmesine tutulması sonucunda ödenmiş sermaye tutarında meydana gelen olumlu artışlar "502- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları" hesabına, azalışlar ise "503- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları" hesabına ve bu hesaplara karşılık olarak da "698- Enflasyon Düzeltmesi" hesabına alacak veya borç olarak kaydedilmelidir.

Ödenmiş sermaye tutarının enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucunda ödenmiş sermaye tutarında meydana gelen artışlar 502- Sermaye Düzeltmesi Olumlu farkları hesabının alacağına, izleyen dönemde enflasyon oranının düşmesi sonucu taşıma işleminden ortaya çıkan azalışlar ise bu hesabın borcuna kaydedilmelidir. Bu farkların sermayeye eklenmesi durumunda "500- Sermaye Hesabı"nın alacağına karşılık bu hesap borçlandırılmalıdır.

Ödenmiş sermaye tutarının ilk kez enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu ödenmiş sermaye tutarında azalış meydana gelmesi durumunda 503- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları hesabın borcuna kaydedilmeli, izleyen dönemlerde düzeltme sonucunda ortaya çıkan olumlu farklar önce bu hesaptaki tutardan mahsup edilerek, varsa kalan kısım "502- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farklar" hesabına alacak yazılmalıdır.

Örnek: A işletmesinin kuruluş sermayesi 50.000.000 TL., 31.12.2003 tarihli bilançoda kayıtlı sermaye tutarı 5.000.000.000.000 TL. olup, sermaye artırımları ve bunlara ilişkin tarihler aşağıdaki gibidir.

Sermaye Tutarı (TL.)	Art. Sermaye (TL.)	Art. Tutarları (TL.)	Mahiyeti	Düzeltilmeye Esas Tarih
50.000.000	-----	50.000.000	Nakit (Kuruluş Ser.)	Ödeme Tarihi 25.12.1982
200.000.000	150.000.000	150.000.000	Nakit	Ödeme Tarihi 30.09.1990
5.000.000.000	4.800.000.000	1.100.000.000	Nakit	Ödeme Tarihi 15.12.1995
		1.100.000.000	Nakit	Ödeme Tarihi 20.03.1996
		1.100.000.000	Nakit	Ödeme Tarihi 30.09.1996
		1.500.000.000	MDV Yen. Değ. Fon	-----
100.000.000.000	95.000.000.000	20.000.000.000	MDV Yen. Değ. Fon	-----
		20.000.000.000	Maliyet Artış Fonu	-----
		55.000.000.000	Aynı Sermaye (Arsa)	Tapu Tescil Tarihi (30.11.1999)
1.000.000.000.000	900.000.000.000	900.000.000.000	KVK Geçici 28. Mad.	Tescil Tarihi 30.10.2002
5.000.000.000.000	4.000.000.000.000	1.500.000.000.000	Ortaklar Cari Hesabı	Mahsup Tarihi 30.06.2003
		500.000.000.000	MDV Yen. Değ. Fon	-----
		1.500.000.000.000	Stok Beyanı	Tescil Tarihi 25.06.2003
		500.000.000.000	Nakit	Ödeme Tarihi 08.09.2003

Sermaye hesabının düzeltme işlemleri aşağıdaki gibidir.

a) Düzeltilmeye Tabi Olan Değerlerin Düzeltilmesi,

Dönem	Katsayı	Düzeltililecek Tutar	Düzeltilmiş Tutar	Fark
Aralık 1982	11.758,49381	50.000.000	587.924.690.500	587.874.690.500
Eylül 1990	569,85711	150.000.000	85.478.566.500	85.328.566.500
Aralık 1995	33,08875	1.100.000.000	36.397.625.000	35.297.625.000
Mart 1996	26,62135	1.100.000.000	29.283.485.000	28.183.485.000
Eylül 1996	20,62039	1.100.000.000	22.682.429.000	21.582.429.000
Kasım 1999	3,98451	55.000.000.000	219.148.050.000	164.148.050.000
Ekim 2002	1,18811	900.000.000.000	1.069.299.000.000	169.299.000.000
Haziran 2003	1,02214	1.500.000.000.000	1.533.210.000.000	33.210.000.000
Haziran 2003	1,02214	1.500.000.000.000	1.533.210.000.000	33.210.000.000
Eylül 2003	1,02967	500.000.000.000	514.835.000.000	14.835.000.000
Toplam		4.458.500.000.000	5.631.468.846.000	1.172.968.846.000

b) Düzeltilmeye Tabi Olmayan Değerler,

MDV Değer Artış Fonu	1.500.000.000	-----
MDV Değer Artış Fonu	20.000.000.000	-----
Maliyet Artış Fonu	20.000.000.000	-----
MDV Değer Artış Fonu	500.000.000.000	-----
Toplam	541.500.000.000	

c) Düzeltme Sonrası Sermaye Hesabı,

Düzeltilmiş Sermaye Tutarı	5.631.468.846.000	-----
Düzeltilmeye Tabi Olmayan Sermaye Tutarı	541.500.000.000	-----
Toplam Sermaye	6.172.968.846.000	

500- Sermaye hesabının enflasyon düzeltilmesi sonucu 1.172.968.846.000 TL. tutarında olumlu fark oluşmuş olup, düzeltme işlemine ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olmalıdır.

698- Enflasyon Düzeltme Hesabı	1.172.968.846.000
502- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	1.172.968.846.000

Ayrıca sermaye hesabının düzeltmeye tabi olan ve olmayan değerlerinin nazım hesaplarda takip edilmesi daha sonraki dönemlerde yapılacak düzeltme işlemleri için yararlı olacaktır.

951- Sermaye Karşılıklar Hesabı	6.172.968.846.000
950- Sermaye Hesabı	6.172.968.846.000
950.01- Enflasyon Düzeltmesine Tabi Olanlar	5.631.468.846.000
950.01.001 Nakit Sermaye	1.276.601.796.000
950.01.002 Ayni Sermaye	219.148.050.000
950.01.003 KVK Geçici 28. Madde	1.069.299.000.000
950.01.004 Ortaklar Cari Hesabı	1.533.210.000.000
950.01.005 Özel Fonlar (Stok Beyanı)	1.533.210.000.000
950.02- Enflasyon Düzeltmesine Tabi Olmayanlar	541.500.000.000
950.02.001 MDV Değer Artış Fonları	521.500.000.000
950.02.002 Maliyet Artış Fonu	20.000.000.000

Bilgi ve gereği rica olunur.

